



Alt du trenger å vite, før og under Landsmøtet

Innhold

| | |
|--|----|
| Velkommen til Landsmøtet i Ungdom og Fritid | 4 |
| FØR LANDSMØTET | 4 |
| Hva er Landsmøtet? | 4 |
| Fylkesdelegater..... | 4 |
| Observatører | 4 |
| Delegasjon | 5 |
| Delegasjonsleder | 5 |
| Saker på Landsmøtet | 5 |
| Konstituering | 5 |
| Beretninger..... | 5 |
| Regnskap | 5 |
| Lover | 5 |
| Strategisk plan | 5 |
| Ungdom og Fritid mener | 6 |
| Ungdom og Fritids ungdomstema | 6 |
| Uttalelser | 6 |
| Organisasjonserklæring..... | 6 |
| Innkomne saker | 6 |
| Valg..... | 6 |
| Forberedelser til Landsmøtet | 7 |
| Formøter..... | 7 |
| Hvordan sikre en god prosess i delegasjonen? | 7 |
| UNDER LANDSMØTET | 7 |
| Hvordan ta ordet på Landsmøtet? | 7 |
| Talerstolen..... | 7 |
| Å skrive et innlegg til debatten..... | 8 |
| Meningsstorget | 9 |
| Ordlister | 10 |
| Nå er du på landsmøte, men hvem er hvem og hva betyr de forskjellige begrepene? | 10 |
| <i>Her står det litt om de forskjellige rollene og gruppene:</i> | 10 |

Velkommen til Landsmøtet i Ungdom og Fritid

I denne guiden er en kort beskrivelse av hva Landsmøtet i Ungdom og Fritid er, hva som skjer under Landsmøtet og de ulike rollene alle på Landsmøtet har. Denne kan du bruke som en guide før Landsmøtet hvis det er noe du lurer på, men også fint å ha som ett oppslagsverk under Landsmøtet hvis det er noe du ikke forstår eller er litt usikker på.

Vi er så glade for at du har valgt å engasjere deg i Ungdom og Fritid og skal delta på Landsmøtet!

Har du flere spørsmål, ta gjerne kontakt via post@ungdomogfritid.no

Dette dokumentet har vi delt opp i to hoveddeler: før Landsmøtet og i løpet av Landsmøtet.

På nettsiden til Ungdom og Fritid har vi også en landingsside for Landsmøtet hvor du finner dette dokumentet og mye annen nyttig informasjon: [Ungdom og Fritid - Velkommen til Landsmøte 2025!](#)

FØR LANDSMØTET

Hva er Landsmøtet?

Landsmøte er Ungdom og Fritids øverste organ og viktigste møte, og gjennomføres annen hvert år. Her tas viktige beslutninger i organisasjonen, som blant annet bestemmer hva organisasjonen skal stå for, og hvilke saker det er viktig at vi mener noe om. I tillegg vedtas lover og andre retningslinjer, som eksempelvis hvem som skal få lov til å være medlem, med mer.

Landsmøtet har et fast program som kalles dagsorden og ledes av en ordstyrer.

Fylkesdelegater

Landsmøtet er sammensatt av en rekke personer som til sammen utgjør hele Landsmøtet. Dette er representanter fra fylkene, sentralstyret, ansatte i Ungdom og Fritid, kontrollkomiteen og valgkomiteen. Til tross for dette er det bare 61 mennesker som har stemmerett (9 fra sentralstyret og inntil 52 fra fylkesleddene). Dette er delegatene. Delegatene velges av det enkelte fylkesleddet på fylkesårsmøtene.

Delegatene må forberede seg ved å lese sakspapirene og gjøre seg opp en mening om sakene som skal behandles på Landsmøtet. Det er også viktig at du som delegat tenker over hva du mener er bra, hva som er dårlig og hva som mangler i saken. Dette er viktig fordi det er du som er delegat som bestemmer på landsmøtet.

Som delegat har du både tale-, forslags- og stemmerett. Du kan altså både snakke for og mot forslag som er fremmet og du kan fremme forslag selv. Og så er det viktig at du uansett klarer å gjøre deg opp en mening om de forslagene det skal votes (stemmes) over.

Observatører

Observatøren har møte- og talerett, men ingen stemmerett. " I tillegg kan det inviteres observatører og gjester, der rettigheter vedtas av det enkelte Landsmøtet.", jfr.

Delegasjon

En delegasjon er det totale antallet delegater og eventuelt observatører fra hvert fylkesledd. Det betyr at det er en delegasjon per fylke.

Delegasjonsleder

Alle fylkesledd bør ha en delegasjonsleder til Landsmøtet.

Delegasjonslederen er den personen som passer på at alle i sin delegasjon får den informasjonen de trenger for å kunne gjøre jobben sin som delegat. Delegasjonsleder bør forsøke å få til at alle delegatene og aktuelle varadelegater møtes og diskuterer sakspapirene i forkant av Landsmøtet, samt sikre en god medvirkningsprosess i fylkesleddet ellers.

Delegasjonsleder er rett og slett den personen i delegasjonen som er utpekt til å ha litt mer kontroll på hva som skjer på Landsmøtet enn de andre i delegasjonen. Delegasjonslederen vil være den personen delegatene kan spørre dersom de lurer på noe før eller under Landsmøtet. Delegasjonsleder er ofte en person som har vært på Landsmøtet tidligere eller er leder av fylkesleddet.

Saker på Landsmøtet

På landsmøtet skal det legges frem og votes (stemmes) over mange saker. Under finner du en oversikt over hvilke saker det er, hva de er og hvorfor vi har de her. En mer detaljert beskrivelse av sakene som skal behandles på akkurat dette Landsmøtet finner du i sakspapirene som sendes ut sammen med dagsorden senest to uker før Landsmøtet. Denne oversikten her er ment som en introduksjon til saken. Det er derfor viktig at du også leser sakspapirene godt.

Konstituering

Den saken som alltid behandles først på Landsmøtet er konstitueringen. Konstituering består av en rekke saker som gjør det mulig for de som deltar på Landsmøtet å gjennomføre møtet ryddig og ordentlig. Under konstituering setter en rammene for Landsmøtet, det vil si; hvem skal lede møte, hvem skal delta, og på hvilken måte. Her får delegatene mulighet til å godkjenne blant annet møteledelse, sakslisten og innkallingen.

Beretninger

Beretningen sier noe om hva organisasjonen har arbeidet med i de to siste årene. Det legges frem beretning fra kontrollkomiteen, valgkomiteen og fra sentralstyret for foregående periode.

Regnskap

Et årsregnskap forteller hvor mye penger vi har fått inn og hva vi har brukt det på i løpet av året. Regnskapet viser også om vi har brukt mer (underskudd) eller mindre (overskudd) penger enn vi hadde.

Lover

Lovene bestemmer hvordan vi skal oppføre oss som organisasjon. Hvor mange ungdom skal sitte i styret? Hvem kan delta på Landsmøte? Hva skal være medlemskriteriene til Ungdom og Fritid? Alt dette reguleres av lovene.

Strategisk plan

«Strategisk plan» gir oversikt over våre største satsinger og strategier i perioden som kommer, fra Landsmøte 2025 til Landsmøte 2027. Det er viktig at tillitsvalgte og medlemmer i organisasjonen blir

involvert i arbeidet, slik at det Ungdom og Fritid satser på i de neste to årene oppleves som relevant og meningsfylt for hele organisasjonen.

Ungdom og Fritid mener

«Ungdom og Fritid mener» gir en tematisk oversikt over hva organisasjonen mener om ulike saker og temaer i en Landsmøteperiode. Dokumentet er strukturert som et oppslagsverk og alle tema og saksområder som berører eller opptar Ungdom og Fritid skal være inkludert. Det er viktig at teksten som står i dokumentet er formulert slik at teksten kan stå hele Landsmøteperioden. Hvis nye tema blir aktuelle i løpet av perioden, da vil uttalelser vedtas av sentralstyret eller landsstyremøtet.

Ungdom og Fritids ungdomstema

Hvert andre år inviteres barn og ungdom i organisasjonen til å bestemme et tema eller sak som Ungdom og Fritid skal jobbe med gjennom Landsmøteperioden. Ungdommene på klubb og i fylkesstyrene ble invitert til å komme med innspill til temaer og saker. På bakgrunn av disse innspillene har ungdommene i sentralstyret valgt å fremme noen forslag for Landsmøtet, som så velger et tema vi skal jobbe videre med.

Uttalelser

Uttalelser er særlig viktige saker som Landsmøtet ønsker å løfte frem. Her kan delegatene fremme forslag til uttalelser på ting de mener Landsmøte bør mene noe om offentlig. Det er opp til sentralstyret, fylkesleddene og delegatene å komme med forslag til uttalelser.

Organisasjonserklæring

Organisasjonserklæringen er et dokument som beskriver organisasjonens hensikt og som skal gi de tillitsvalgte en forventning om hva det vil innebære å være tillitsvalgt i organisasjonen. Fylkesstyrene og medlemsklubber kan komme med sine innspill til hva som bør endres i organisasjonserklæringen.

Innkomne saker

Hvis det er en sak som Sentralstyret, fylkesledd og medlemsklubber mener Ungdom og Fritid bør også brenne for og jobbe med, så kan de melde den inn slik at den kan behandles på landsmøtet.

Valg

Ungdom og Fritid er en demokratisk organisasjon som er sammensatt av en rekke tillitsvalgte i forskjellige roller. De vervene som landsmøtet velger til er: alle medlemmer og varamedlemmer i Sentralstyret, Kontrollkomiteen og Valgkomiteen.

Det er du som delegat som skal gi din stemme til den personen du mener er mest egnet for vervet. Derfor er det viktig at du setter deg inn i de forskjellige kandidatene og hva de står for.

Valgkomiteen har ansvaret for å gjennomgå alle kandidatene som stiller til valg. De tar imot forslag og kommer med egne forslag til kandidater. På bakgrunn av dette kommer Valgkomiteen med en innstilling. Det vil si et forslag til hvem de mener bør bli valgt av Landsmøtets delegater. Delegatene kan velge å følge denne innstillingen eller velge en helt annen kandidat. Som delegat bør du uansett sette deg inn i valgkomiteen innstilling, samtidig som du bør lese deg opp på alle kandidatene som stiller til valg.

De fleste som stiller til valg er også opptatt av å svare på eventuelle spørsmål du måtte ha, så ikke nøl med å stille spørsmål.

Forberedelser til Landsmøtet

Ungdom og Fritids Landsmøte kan være både overveldende og forvirrende for både nye og gamle delegater. For å kunne følge med og delta i debatten – og ikke minst være trygg på hva du skal stemme – er det viktig å komme så forberedt som mulig.

Formøter

I Ungdom og Fritid skiller man mellom formøter internt i delegasjonen og formøter i regi av Ungdom og Fritid sentralt. Formøter internt i delegasjonen avgjøres av delegasjonen selv, både når det er snakk om hyppighet og innhold. Formøter i regi av Ungdom og Fritid har som funksjon å gi skolering i prosessene på Landsmøtet, god møtekultur og får svar på spørsmål tilknyttet sakspapirene. Målet er at alle får et like godt utgangspunkt til å være delaktig i debatten og diskusjonene på Landsmøtet - og særlig for de aller ferskeste delegatene.

Landsmøtet skal også være en inkluderende arena der vi tolker hverandre i beste mening og behandler hverandre med respekt. Derfor vil man også lære om god debattkultur.

Hvordan sikre en god prosess i delegasjonen?

Alle delegasjoner er ulike og har ulike behov. Noen delegasjoner er store, mens andre er små. Noen har delegater fra ulike steder i fylket, mens andre bor tett på hverandre. Avhengig av hva slags sammensetning delegasjonen har, kan det være ulike måter å sikre en god prosess på i delegasjonen.

Dersom man er en delegasjon der delegatene bor langt unna hverandre, kan man for eksempel sikre en god prosess ved å ha kortere digitale møter med delegasjonen, der man går gjennom helt konkrete Landsmøtesaker. For eksempel kan man ha en slik møteplan i delegasjonen:

- Møte 1: Regnskap, fastsetting av kontingent
- Møte 2: Endring av lovene, strategisk plan og organisasjonserklæring
- Møte 3: Ungdom og Fritid mener, Ungdom og Fritids ungdomstema 2025-2027, uttalelser

Dersom man er en delegasjon som enkelt kan møtes fysisk, kan man gjennomføre en møtedag der man gjennomgår Landsmøtepapirene. Hvis man skal gjøre dette oppfordres det til at man tar mange pauser og gjør det til et hyggelig møte med litt mat, drikke og snacks.

UNDER LANDSMØTET

Hvordan ta ordet på Landsmøtet?

Når landsmøtet er i gang er det forhåpentligvis mange som vil si mye om alt. Det viktigste på landsmøtet er at alle sider av en sak kan løftes frem. Dette er viktig for at delegatene kan ta gode valg når de skal votere (stemme) over sakene på Landsmøtet.

Noen kan synes det er skummelt å gå opp på en talerstol og derfor har vi 2 ulike måter en kan få sagt sin mening på landsmøtet til Ungdom og Fritid, det er på **talerstolen** under debatten eller på **meningstorget**. Under skal vi gå gjennom begge måtene.

Talerstolen

På landsmøtet vil det være en felles debatt hvor de som vil og mener noe om en sak kan gå opp på en talerstol foran alle de andre på landsmøtet og si hva de mener om den saken.

For å kunne sikre en god debatt der alle sider av saken kommer frem, har vi ulike måter å tegne seg til debatten på, det betyr at hva en skal si avhenger av hvor lang tid en får og når en får snakke fra talerstolen.

- **Innlegg:** Et innlegg er den vanlige måten å ta ordet på til en debatt. Dette er et innlegg som er uavhengige av andre innlegg og er også den inntegningen der du får mest tid til å prate. Et ordinært innlegg til debatten gis oftest to minutter taletid.
- **Replikk:** Replikk brukes for å vise uenighet til et innlegg fra talerstolen. Dersom man tar replikk til et innlegg får man komme rett opp til talerstolen etter innlegget, men man får noe kortere tid til å snakke. Dette bruker man for å kunne umiddelbart belyse uenighet om en sak, slik at en ikke må plassere seg nederst på talerlisten for å snakke om et innlegg som var tidlig i debatten. Replikk skal kun brukes ved uenighet, og ikke som en mulighet for å legge til flere argumenter for den som har holdt innlegget. En replikk gis oftest ett minutt taletid
- **Svarreplikk:** Dersom du har holdt et innlegg og noen tar replikk på deg, skal du få mulighet til å svare for deg. Man må ikke benytte seg av svarreplikken sin, men det er ofte nyttig om den som holdt det opprinnelige innlegget sier noe om hva de tenker om uenigheten til den som tok replikk – og om man er uenig eller ikke. Svarreplikk gis oftest ett minutt taletid.
- **Saksopplysning:** Dersom det er tydelig forvirring over en sak eller feilaktig informasjon på talerstolen kan man tegne seg til saksopplysning. Da får man kort muligheten til å gi en saksopplysning til debatten, slik at man ikke bruker tid på å diskutere noe som er feil.
- **Til dagsorden:** Noen ganger går ikke tidskemaet til Landsmøtet helt etter planen. Da kan det være nyttig å gjøre endringer i dagsorden, for eksempel å flytte en sak fra lørdag til søndag eller visa versa. Da kan man tegne seg til dagsorden for å foreslå et slikt forslag.
- **Til forretningsorden:** Forretningsorden er reglene for debatten. Dersom man ser at man bør gjøre endringer i forretningsorden for å spare tid eller gi mer tid til debatt, kan man tegne seg til forretningsorden for å komme med et slikt forslag.

Å skrive et innlegg til debatten

Dersom du har bestemt deg for å si noe i debatten på talerstolen er det veldig nyttig å skrive og øve på innlegget ditt på forhånd. Da får du brukt den korte tiden du har best mulig, og du får formidlet budskapet ditt mye bedre enn om det gjøres på sparket, også blir det ikke så skummelt.

Dersom du er i en delegasjon eller en gruppe som har sendt inn mange endringsforslag, så oppfordrer vi dere til å fordele innlegg til debatten utover i delegasjonen, slik at alle får muligheten til å prøve seg på talerstolen. Det er også en fordel å lese over hverandres innlegg og øve foran hverandre, da kan man få mange gode innspill og bli tryggere på innlegget sitt.

Her kommer noen tips til hvordan du bør bygge opp og skrive et innlegg:

1. Start med å fortelle hvilke endringsforslag du vil snakke om. Dette gjør det veldig mye enklere for de i salen å vite hva du snakker om og hvordan de bør ta stilling til det. Det er mulig å snakke om flere endringsforslag i ett innlegg.
2. Fortell hvorfor saken er viktig. En del av det å ta ordet til debatten handler om å overbevise de i salen. Da bør du si noe om hvorfor du velger å prioritere å snakke om akkurat denne

saken – og hvorfor de også bør bry seg! Dette bidrar til å gjøre debattinnlegget ditt mer personlig og det er enklere for folk å følge med på resonnetet ditt.

3. Alle gode ting er tre! Prioriter de tre argumentene du synes er best, og presenter dem på rekke og rad med underbyggende argumenter. Da blir det enklere for folk å følge med på det du sier.
4. Bruk enkelt språk. Husk at halvparten på Landsmøtet er ungdom og halvparten er voksne. Noen har vært på Landsmøtet før og andre ikke. Bruk så enkelt språk at alle forstår hva du mener. Da er det også lettere å overbevise de andre om at de skal være enige med deg.

Tips! Husk å tilpasse innlegget ditt etter hvor mye taletid som er satt i forretningsorden. Hvis du tar tiden mens du øver på innlegget ditt, blir det mye enklere å vite hvor lang tid du bruker på å si det du har skrevet.

Meningstorget

Meningstorget er for å gi delegater på Landsmøtet mulighet til å gi innspill til styringsdokumenter og andre innkomne forslag og uttalelser som skal vedtas på en lavterskel og inkluderende måte (uten å måtte gå på talerstolen). Dette for å skape mer engasjement rundt sakene som skal diskuteres og vedtas.

På meningstoget vil det være en «stasjon» per sak som skal debatteres og voteres over på Landsmøtet. På hver stasjon står en ansatt og/eller ett styremedlem fra sentralstyret som har god kunnskap til akkurat den saken. De ansvarlige skal kunne svare på spørsmål om saken og ha god innsikt i hvorfor saken er lagt frem slik som den er. Formålet er å være tilgjengelig for delegatene for å svare på spørsmål.

På de ulike stasjonene kan delegatene diskutere sakene med hverandre og det er også mulig å sende inn endringsforslag på sakene. Dette gjøres via ett endringsforslagsskjema. Før en gjør dette kan det være lurt å ha snakka med de andre i delegasjonen din eller informert delegasjonsleder.

Ordliste

Nå er du på landsmøte, men hvem er hvem og hva betyr de forskjellige begrepene?

Her står det litt om de forskjellige rollene og gruppene:

Ordstyrer

Ordstyreren passer på rekkefølgen og tidsbruken til de som vil snakke i møtet og følger med på sakslisten. Så hvis noen rekker opp hånden for å si noe er det ordstyreren som har oversikten over hvem som skal snakke, og slutte å snakke.

Protokollfører/referent

En protokollfører er den personen som skriver ned det som har blitt avgjort under landsmøtet, dette blir kalt en protokoll. Under landsmøter er det vanlig med flere protokollførere. Et annet ord for protokollfører er referent.

Tellekorps

To personer som har ansvar for å registrere og telle antall stemmer under saker som det skal stemmes over under landsmøtet.

Tillitsvalgt

Alle i fylkesstyrene, sentralstyret og i komiteene defineres som tillitsvalgt, det vil si at en har et verv i Ungdom og Fritid sin organisasjon.

Delegat

En delegat er en person som er valgt for å representere en gruppe av medlemmer i en organisasjon. Hvert fylkesledd i Ungdom og Fritid kan velge fire delegater, som har stemmerett på Landsmøtet. Flere delegater blir kalt en delegasjon.

Observatør og gjest

En observatør kan for eksempel være en fra et fylkesledd som ønsker å være med på landsmøtet, men ikke ble valgt som delegat. Har som oftest ikke tale- eller stemmerett, men kan inviteres med av ulike grunner. Deres rettigheter under landsmøtet vedtas med utgangspunkt i landsmøtets forretningsorden (regler).

Sekretariat

De ansatte som jobber på kontoret til Ungdom og Fritid.

Sentralstyret

De som velges på Landsmøtet til å styre Ungdom og Fritid frem til neste Landsmøte. I Ungdom og Fritid skal halvparten av sentralstyret bestå av ungdom.

Fylkesledd og fylkesstyre

Fylkesleddet og fylkesstyret fungerer som et demokratisk ledd mellom fritidsklubbene i fylket, og sentralstyret og sekretariatet. Et fylkesledd består derfor av alle Ungdom og Fritids medlemmer innenfor fylkets grenser og fylkesstyret består av voksne og ungdommer fra medlemsklubbene.

Generalsekretær

Leder for sekretariatet (de ansatte) i organisasjonen Ungdom og Fritid.

Sentralstyreleder

Leder sentralstyret i Ungdom og Fritid. Styrelederen velges av medlemmene i Ungdom og Fritid som deres representant for å ivareta deres interesser i styrearbeidet.

Arbeidsutvalg (AU)

En mindre gruppe fra sentralstyret som skal følge opp og utføre noen ekstra oppgaver. Består av sentralstyreleder og de to nestlederne i sentralstyret.

Redaksjonskomité

De som behandler alle innkomne forslag og endringsforslag under landsmøtet.

Kontrollkomité

Sørger for at alle gjør det de skal under møtet og passer på at Ungdom og Fritids lover blir fulgt. Har ikke stemmerett under landsmøtet, men har talerett.

Valgkomité

Valgkomiteen jobber med å finne kandidater til verv i organisasjonen Ungdom og Fritid, for eksempel til sentralstyret. Har ikke stemmerett under landsmøtet, men har talerett.

På landsmøtet er det flere ulike begreper som blir brukt, her er de vanligste som det er greit å kunne:

Dagsorden

På landsmøtet er dagsorden den formelle delen av programmet. Der ligger rekkefølgen og informasjonen om de ulike sakene som skal behandles.

Eksempel: Ungdom og Fritids dagsorden for landsmøtet 2025 sier at det skal velges et nytt ungdomstema for perioden 2025-2027.

Protokoll

En tekst som skrives av protokollfører under landsmøtet. Oppsummerer og samler det som har blitt sagt og avgjort under møtet. Sendes i ettetid ut til alle som har deltatt på landsmøtet. En protokoll ligner på et referat, men brukes oftere i større møter med flere deltagere.

Eksempel: I protokollen står det at dagsorden for landsmøtet ble vedtatt.

Beretning

En tekstlig oppsummering av tiden som har gått siden forrige Landsmøte. I tillegg til oppsummeringen fra sentralstyret (sentralstyrets beretning), skal også kontrollkomiteen og valgkomiteen levere en oppsummering (beretning) til Landsmøtet.

Eksempel: Sentralstyrets beretning forteller at det har vært givende og viktig med ungdommenes perspektiver i styrearbeidet.

Forretningsorden

Forretningsorden er møtereglene vi har under Landsmøtet. I den står det hvilke rettigheter og begrensinger de ulike møtedeltagerne må følge.

Eksempel: I forretningsordenen står det at alle delegater har møte-, tale- og stemmerett.

Endringsforslag

Et endringsforslag er et innmeldt forslag til endringer på en sak, hvis man for eksempel er uenig i, eller ønsker å forandre på saken.

Eksempel: Det er meldt inn endringsforslag om at alle landsmøter bør starte med applaus for ungdomsdelegatene.

Strategisk plan

En overordnet plan for hva hele organisasjonen skal jobbe med de neste to årene.

Eksempel: I strategisk plan står Ungdom og Fritids visjon: "Alle barn og unge skal oppleve en relevant og trygg fritidsklubb, der medvirkning gir økt kompetanse, engasjement og tilhørighet til nærmiljøet."

Ungdom og Fritid mener

Tekstlig oversikt over hva Ungdom og Fritid mener om ulike politiske og samfunnsmessige temaer og saker.

Eksempel: I Ungdom og Fritid mener står det: "Ungdomsmedvirkning er en av bærebjelkene i alle ledd av organisasjonen".

Sakspapirer

Sakspapirer er samlet og mer utdypende informasjon om de ulike sakene som skal behandles under landsmøtet. I Ungdom og Fritid sendes sakspapirene sammen med dagsorden, senest to uker før landsmøtet.

Eksempel: Sakspapirene utdyper mer av bakgrunnen for sakene og er nummerert slik at det er lett å finne frem.

Sak

En sak er informasjon eller et tema som skal gjennomgå under landsmøtet, står ofte med litt informasjon om grunnlaget for saken.

Eksempel: Sak nr. 23-8 handler om Ungdom og Fritids ungdomskampanje.

Vedtak

At delegatene godkjenner en sak, innkalling eller lignende. Noen ganger kommer man frem til et vedtak ved å stemme over avgjørelsen.

Eksempel: Ungdomstemaet ble enstemmig vedtatt.

Informere

Hvis en av deltagerne på et møte har en spesiell kunnskap eller forhold til en sak er det vanlig at den deltageren informerer de andre på møtet om den saken. Blir også kalt for saksopplysning.

Eksempel: Sentralstyreleder informerer om sentralstyrets beretning.

Stemmerett

Retten til å delta i landsmøtets avstemninger om saker. Under Ungdom og Fritids landsmøte har delegater fra fylkesledd og medlemmer av sentralstyret stemmerett. Det stemmes vanligvis med håndsopprekking.

Eksempel: Alle delegater fikk brukt sin stemmerett under landsmøtet.

Nedstemt

At en sak eller avgjørelse som man har snakket og stemt om under møtet ikke blir godkjent.

Eksempel: Sak 23-x om å omdøpe "Ungdom og Fritid" til "Voksen og Arbeidende" ble enstemmig nedstemt.

Mandat

Arbeidsoppgavene en organisasjon har fullmakt til å gjennomføre.

Eksempel: Sentralstyret til Ungdom og Fritid har gitt sekretariatet mandat til å gjøre ansettelse utfra sin kompetanse og behov.

Fullmakt

Myndighet gitt til en person eller organisasjon til å opptre og handle på vegne av noen andre.

Eksempel: Sentralstyret i Ungdom og Fritid har gitt sekretariatet i Ungdom og Fritid fullmakt til å bestemme hvilket hotell landsmøtet skal være på.

Plenum

Der alle er representert.

Eksempel: "Et plenumsmøte - alle delegatene er til stede. Til forskjell fra "gruppemøte".

Strek

Når tiden for en sak er brukt opp settes det strek. Det vil si at ingen flere innlegg tillates. Ordstyrer informerer om at strek settes etter siste taler, før ny taler melder seg.

Eksempel: Ordstyrer setter strek for debatten tilhørende sak 23-x.

Lover

Lovene til Ungdom og Fritid, som sier hva vi skal og ikke skal gjøre. Kan også kalles for vedtekter eller statutter.

Eksempel: I Ungdom og Fritids lover står det at Landsmøtet er organisasjonens høyeste organ. Landsmøtet avholdes innen utgangen av juni annethvert år.

Organisasjonserklæring

En oversikt over hva som forventes av de ulike organisasjonsleddene i Ungdom og Fritid.

Eksempel: I organisasjonserklæringen står det at Ungdom og Fritids Landsmøte arrangeres på våren i oddetallsår. Fylkesleddene deltar gjennom delegater som er med og vedtar de strategiske og politiske prioriteringene for den kommende perioden.

Uttalelser (resolusjoner)

Uttalelser fra Landsmøte rundt politiske saker, som organisasjonen vil ha et spesielt fokus på i tiden fremover.

Eksempel: Under landsmøtet i 2021 ble det vedtatt uttalelse om psykisk helse og ensomhet.

Landsmøtet

Ungdom og Fritids viktigste møte. Der blir det bestemt hva organisasjonen skal stå for, hvilke saker det er viktig at vi mener noe om, der det blir vedtatt nye lover, og der man kan være med å bestemme hvordan organisasjonens politiske satsingsområder skal se ut de neste årene.

Eksempel: Landsmøtet 2025 ble en stor suksess og organisasjonen Ungdom og Fritid har mye spennende å jobbe frem mot de neste to årene.